Väkevä J. 3.5.2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 3.5.2018

Valtioneuvoston selonteko (VNS 1/2018 vp) julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019 - 2022

1 Metsäteollisuuden merkitys julkiselle taloudelle

Julkisen talouden menot voidaan pitkällä tähtäimellä rahoittaa kestävästi vain taloudellisen toimeliaisuuden synnyttämillä tuloilla. Tämän vuoksi suomalaisen toimintaympäristön on säilyttävä kilpailukykyisenä, investointeja suosivana ja kasvua edistävänä. Käytännössä se edellyttää yritystoiminnan edellytysten vauhdittamista ja julkisen sektorin koon supistamista nykyisestä.

Metsäteollisuudella on erittäin merkittävä vaikutus Suomen kansantalouteen muun muassa arvonmuodostuksen, verokertymän, työllisyysvaikutuksen ja vientitulojen kautta. Seuraavassa muutamia keskeisiä tunnuslukuja Ernst & Youngin tekemästä selvityksestä koskien metsäteollisuuden ja sen hankintatoimialojen vaikutuksia kansantalouteen. Selvityksen aineistona ovat kansantalouden tilinpidon tiedot vuodelta 2014.

Metsäteollisuuden ja metsätalouden sekä näiden kummankin hankintatoimialojen liikevaihto oli vuonna 2014 yhteensä noin 46 miljardia euroa ja arvonlisäys noin 15 miljardia euroa.

Metsäteollisuus tuotti verokertymää yhteensä noin 3,0 miljardia euroa, kun mukaan lasketaan suorat (1,2 miljardia euroa) ja epäsuorat (1,8 miljardia euroa) verot. Kun tähän lisätään myös metsätalouden suorat ja epäsuorat verot, niin päädyttiin yhteensä noin 3,9 miljardin euron verokertymään.

Yhteenlaskettuna metsäsektorin suorat ja epäsuorat työllisyysvaikutukset olivat noin 139 000 henkeä vuonna 2014. Määrä on tilastollisten rajausten vuoksi todennäköisesti lievä aliarvio. Työllisten määrä oli Suomessa vuonna 2014 yhteensä noin 2,5 miljoonaa henkeä, josta metsäsektorin osuus oli noin 5,5 %.

Metsäteollisuus toi vientituloja kansantalouteen noin 12 miljardia euroa vuonna 2017. Määrä vastasi noin viidennestä Suomen tavaraviennin arvosta.

Väkevä J. 3.5.2018

2 Metsäteollisuuden puuhuollon turvaaminen

Metsäteollisuus ry arvioi julkisen talouden suunnitelmaa teollisuuden puuraaka-ainehuollon turvaamisen näkökulmasta. Tavoitteena tulee olla kilpailukykyisen kotimaisen puun saatavuuden varmistaminen pitkällä tähtäimellä, jotta turvataan metsäteollisuuden toimintaedellytykset ja luodaan mahdollisuuksia biotalouden kasvulle.

Metsäteollisuus on viime vuosina toteuttanut ja käynnistänyt useita investointiprojekteja, jotka ovat nostaneet puunjalostuksen kapasiteettia. Teollisuus jalosti raakapuuta vuonna 2014 noin 64 miljoonaa kuutiometriä. Vuonna 2017 käyttö oli lähes 70 miljoonaa kuutiometriä eli puun käyttö kasvoi kolmessa vuodessa noin 6 miljoonalla kuutiometrillä (9 %). Puun käytön kasvu on kohdistunut ensisijaisesti kotimaiseen puuhun. Viime vuonna teollisuuden käyttämästä puusta oli kotimaista lähes 90 %.

Puun käytön ennustetaan nousevan tänä vuonna yli 70 miljoonan kuutiometrin, mikä johtuu uuden sellukapasiteetin täysimääräisestä käyttöönotosta sekä sahatavaran tuotannon kasvusta. Lisäksi valmistelussa on useita investointisuunnitelmia, joilla on merkittäviä puun tarvetta lisääviä vaikutuksia lähivuosina, mikäli hankkeet etenevät.

Kansallisen metsästrategia 2025:n tavoitteena on kotimaisen puun käytön lisääminen. Samoin hallitusohjelman tavoitteena on lisätä puun käyttöä 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa. Keskeistä on parantaa puun markkinoille tulon edellytyksiä. Lisäksi on katsottava vuosikymmenien päähän eteenpäin ja panostettava puun tuotantoon, jotta kestävien hakkuiden tasoa voidaan tulevaisuudessa nostaa. Parhaillaan MMM:ssä on käynnissä metsästrategian kehittämishanke, jossa haetaan keinoja puuntuotannon lisäämiseksi.

Seuraavissa alakohdissa on nostettu tarkemmin esille keskeisiä Metsäteollisuus ry:n tavoitteita ja näkökulmia liittyen maa-ja metsätalousvaliokunnan vastuualueeseen. Osa niistä edellyttää julkisen talouden panostuksia, jotka pidemmällä aikavälillä turvaavat metsäpohjaisen yritystoiminnan edellytyksiä ja edistävät vientiteollisuuden ja kansantalouden kasvua. Panostukset esimerkiksi väylien kehittämiseen ja monimuotoisuuden turvaamiseen maksavat itsensä takaisin nopeampana ja kestävämpänä talouskasvuna.

2.1 Metsävaratiedon tehokkaampi hyödyntäminen

Hallitusohjelman kärkihankerahoituksen suuntaaminen metsävaratietojen käytön tehostamiseen on mahdollistanut kehittämishankkeiden toimeenpanon. Käynnissä olevat kehittämishankkeet, kuten Suomen metsäkeskuksen laserkeilausmenetelmän jatkokehitys ja sähköisen *Metsään.fi* -palvelun kehittäminen tehostavat merkittävällä tavalla tiedonkeruuta ja tietojen hyödyntämismahdollisuuksia. Viime vuonna otettiin käyttöön sähköinen puumarkkinapaikka, *Kuutio*, joka kytkeytyy

Metsään.fi -järjestelmän tietoihin. Tänä keväänä saatiin myös voimaan metsätietolain uudistus, mikä mahdollistaa jatkossa metsävaratietojen hyödyntämisen merkittävästi aiempaa paremmin.

Metsävaratietojen käytön tehostaminen ja palvelujen digitalisointi ovat keskeisiä keinoja lisätä ammattimaista metsätalouden harjoittamista ja markkinaehtoista toimintaa metsätaloudessa sekä kasvattaa palvelutarjontaa. Valtiovallan roolina on tarjota ajantasainen perustiedon pohja, joka tarjoaa tasapuoliset edellytykset eri toimijoille tuottaa uusia palveluja ja lisätä niiden tarjontaa. Kehittämistyötä on tärkeää edelleen jatkaa ja turvata työn resurssit kehyskaudella. Tehokkaasta metsävaratietojen hyödyntämisestä on rakennettavissa Suomelle kilpailuetua verrattuna muihin metsätalousmaihin.

2.2 Metsäluonnon hoidon edistäminen

Metsäteollisuus pitää METSO-ohjelmaa toimivana keinona edistää metsäluonnon monimuotoisuutta. On tärkeää turvata ohjelman resurssit, jotta varmistetaan pysyvälle suojelulle, määräaikaisille ympäristötukisopimuksille ja luonnonhoitohankkeille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä.

MMM:n ja YM:n tekemien arvioiden mukaan METSO:n toteutukseen varattu rahoitus ei riitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen vuoteen 2025 mennessä. YM:n mukaan tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi ministeriön hallinnonalalla noin 20 miljoonan euron vuotuista rahoitusta vuodesta 2020 alkaen eli lisäystarve olisi 5 miljoonaa euroa vuodessa. MMM:n mukaan tavoitetason saavuttaminen edellyttäisi hallinnonalalla 9 miljoonan euron vuotuista rahoitustasoa vuodesta 2020 alkaen eli noin 4 miljoonan euron lisäystä nykytasoon.

2.3 Jalostetun siemenaineiston saatavuuden parantaminen

Esitetty 1,1 miljoonan euron lisäys kehyskaudelle Metsähallituksen luontopalveluille on tärkeä, jotta varmistetaan Pohjois-Suomen siemenhuoltoa ja varmuusvarastointia.

Lähivuosina on välttämätöntä kohdentaa lisää resursseja sekä alan tutkimukseen, että jalostetun siemen ja taimiaineksen tuottamiseen ja saatavuuden parantamiseen. Jalostetun aineksen lisäämisellä on saavutettavissa huomattava kasvunlisäys ja puuraaka-aineen laadun parantaminen pitkällä tähtäimellä.

2.4 Logistiikan rahoitus

Metsäteollisuus pitää hyvänä periaatetta, että väylänpidossa painotetaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimia toimia sekä korjausvelan kasvun pysäyttämistä. Kuluvalla hallituskaudella väylien kunnossapitoon on panostettu kiitettävästi erillisellä

korjausvelkarahoituksella ja siirtämällä rahoitusta kehittämisinvestoinneista kunnossapitoon. Helmikuussa 2018 työnsä päättänyt parlamentaarinen työryhmä esitti vähintään 300 miljoonan euron pysyvää vuotuista lisärahoitusta väylien kunnossapitoon, ja 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman käyttöön ottoa. Metsäteollisuus pitää välttämättömänä, että työryhmän esitykset lisärahoituksesta ja pitkäjänteisyyden lisäämisestä liikennejärjestelmäsuunnitteluun toteutuvat.

Yksityisteille on osana korjausvelkapakettia kohdennettu 10 miljoonaa euroa korjausvelkarahoitusta v. 2018—2020, joka on tarkoitus palauttaa väyläverkon kehittämiseen v. 2021. Ilman ao. lisärahoitusta yksityisteiden rahoitus on lisärahoitusta edeltävinä vuosina ollut 5-8 miljoonaa euroa. Riittävä rahoitustaso yksityisteille on metsäteollisuuden näkemyksen mukaan vuositasolla noin 30 miljoonaa euroa.

Jouni Väkevä

kotimaan metsäasioiden päällikkö

Metsäteollisuus ry